

[Ulrich.]

at Byggelaanene i Henhold til denne Lov skal udredes af de 10 Mill. Kr., eller er det det ikke? Det fremgaar ikke direkte af Loven, derfor spørger jeg og vil være glad for et Svar.

Thi denne Lov dernede i Sønderjylland, som nu bliver praktiseret, har sin store Interesse ikke mindst derved, at man i denne Lov har aabnet Adgang til noget nyt. Man har aabnet Adgang til, at Jordlovsudvalget forsøgsvis paa de indkøbte Arealer opfører Bygninger, inden Arealerne afhændes til Husmandsbrug, altsaa til, at Staten som saadan selv bygger paa disse Arealer, inden de afgives, og her er et Forhold, som jeg meget gerne vil høre den højtærede Ministers Mening om.

Der er sket dette, at medens man i Henhold til Loven ikke kan give et større Byggelaan end 15 000 Kr. til et større Brug, har man dernede givet et betydeligt større Byggelaan, og Forhistorien til dette er særdeles interessant. De forskellige Arkitekter, Bygningshaandværkere og Hjælpere i det hele taget, som Jordlovsudvalget har haft paa Pladsen, har foretaget et Overdrag over, hvad en saadan mindre Gaard kunde opføres for, og man var kommet til det Resultat, at en nydelig, paa Papiret brillant udseende Ejendom kunde bygges for 19 800 Kr. Dette accepterede man fra Jordlovsudvalgets Side, det vil sige, man aflejrede en Sum paa 4 800 Kr., som vedkommende, der købte denne Ejendom, naar den var færdig, selv skulde disponere over til disse Bygninger, idet Staten kun kunde yde Laan af 15 000 Kr.

Nu skete det mærkværdige, at da man havde opført Murene og skulde lægge Tag paa, havde man glemt at beregne, at der skulde Tag paa. Det er dog en vigtig Bestanddel af en Bygning. Tag skulde der paa, og det kostede 3 200 Kr. Derved naaede man op paa en Sum af 23 000 Kr. til Bygningerne til de to Brug, jeg her taler om.

Da de var færdige — de var dræned og kultiverede, der var paaført Mergel o. s. v., man havde høstet paa dem, man havde indført deres Avl i Bygningerne, baade Sæd, Hø og Roer —, skulde man afhænde disse Brug. Men de unge Mænd, der kom og skulde have dem, kunde ikke klare sig med de 15 000 Kr., og saa gav man dem 6 000 Kr. til.

Jeg vil gerne spørge den højtærede Landbrugsminister: Hvorfor har den højtærede Landbrugsminister ikke søgt Bevilgelsesmyndighederne for dette Beløbs Vedkommende? I Henhold til hvilken Lov

har den højtærede Minister Ret til at give et saadant Tillægslaan paa 6 000 Kr. til en saadan Gaard? Det kan være, at den højtærede Minister har fundet en eller anden Paragraf, som han mener aabner ham Adgang til frit at disponere over disse Penge — det mener jeg ikke; men i alle Tilfælde har det overordentlig stor Interesse, ikke alene for mig, men for hele Tinget at faa at vide, hvilken Beføjelse den højtærede Minister har haft til at forhøje til 21 000 Kr. Byggelaanene for disse Ejendomme, hvis Maksimum er sat af Rigsdagen til 15 000 Kr.

Jeg tror derfor, man skal være overordentlig varsom med at indføre den Bestemmelse, der staar i § 63 i Ministerens Forslag. Der staar nemlig:

„Landbrugsministeren skal være bemyndiget til i særlige Tilfælde at lade opføre Bygninger paa udstykkede Parceller, inden de afhændes i Overensstemmelse med denne Lovs Regler.“

Med det, man her har oplevet, in mente tror jeg, man skal være overordentlig varsom med at give Landbrugsministeren en saadan Bemyndigelse. Jeg tror i det hele taget, man skal vente og se, hvorledes det Forsøg falder ud, man har gjort dernede. Efter hvad man i Øjeblikket kan se, er det ikke faldet heldigt ud; det hænger ogsaa sammen med de Tendenser, der er indenfor Jordlovsudvalget, særlig med Jordlovsudvalgets Formands Tendens til at flutte sig paa Jordfondens Bekostning.

Formanden ønskede at opføre Gaarde i en bestemt Stil. Jeg kan ikke tænke mig, at Eksistensmuligheden for en Husmand eller en lille Gaardmand, som faar dette lille Brug, bliver større eller bedre, fordi Bygningerne er opført i en bestemt Stil. I alle Tilfælde tror jeg, at dette at opføre Bygninger i en bestemt Stilart ligger udenfor den Opgave, Jordlovsudvalget skal beskæftige sig med.

Nej, den højtærede Minister mangler 20 Mill. Kr. i det første Afsnit af sit Lovforslag, og jeg kan jo tænke mig, at der har foresvævet Ministeren noget om, at man havde jo visse Ressourcer at ty til. Der staar nemlig som bekendt i det Lovforslag, den højtærede Minister fremsatte i Fjor, at Statens Jordlovsudvalg skulde have Salgssummerne ved Afhændelse af Staten tilhørende Ejendomme med Fradrag af den Ejendommene paahvilende Gæld, at Jordfonden skulde have Renter og Afdrag af Staten tilhørende Prioriteter i faste Ejendomme, der afhændes efter denne Lovs Ikrafttræden, og endelig Afløsningssummerne for Staten tilhørende Grund-